

Amfetamíny

Autor *Michal Bábela*

Vytvorené 30/03/2010 - 00:00

Definícia

Amfetamíny patria medzi psychofarmaká, ktoré pre svoje silné excitačné účinky na centrálnu nervovú sústavu (CNS) sa označujú ako psychostimulancia. Použitie amfetamínu a jeho derivátov bolo spočiatku výlučne terapeutické (liečba narkolepsie - náhle, nepredvídateľné záchvaty spavosti, parkinsonizmu, migrény, impotencie, dekongescia sliznice nosa a horných dýchacích ciest pri nádche). Neskôr začali byť využívané vedľajšie účinky týchto liečiv, a to najmä výrazný psychostimulačný účinok - pocit sily, sebadôvery, neunaviteľnosti. Ide o látky, ktoré sú schopné vybičovať fyzické a psychické výkony. Časom našli uplatnenie vo vojenských operáciach (diaľkové lety, ponorková služba, zvýšenie bojaschopnosti), u vodičov diaľkových ťahačov, ako aj u športovcov, umelcov, študentov, manažérov. Sú to vlastne sympatikomimetické amíny (ako adrenalín a noradrenalín), u ktorých stimulácia nervového systému prevyšuje periférny sympatikomimetický efekt. Štrukturálne sa amfetamín podobá chemickému transmitteru norepinefrinu, ktorý hrá v ľudskom tele dôležitú úlohu v odpovedi na stres a emócie. Amfetamin napodobňuje alebo zvyšuje vplyv norepinefrinu na mozog a na nervový systém.

Látky tejto skupiny sa získavajú cestou chemickej syntézy a najčastejšie zneužívané sú: Metamfetamín (Pervitín), Amfetamin (Psychoton, Bazedrin, Elastonon), Dexamfetamín (Dexedrin, Dexamed), MDMA-Extáza, Fenmetrazín, Dexfenmetrazín,, Centedrin, Ritalin, Preludin, Mirapont.

Pri užívaní týchto látok sa rýchlo vytvára efekt závislosti, ktorý často vedie k drogovej závislosti konzumenta. Ich častým užívaním dochádza k rozvratu koordinačných a regulačných funkcií CNS.

Amfetamíny

Zverejnené na Národná encyklopédia športu Slovenska (<https://www.sportency.sk/encyclopedy>)

URL adresa zdroja: <https://www.sportency.sk/encyclopedy/?q=content/amfetam%C3%ADny>